

Zbirka vprašanj in odgovorov v zvezi s tematiko širokopasovne infrastrukture

Za pripravo dokumenta Načrt razvoja odprtega širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij naslednje generacije (Načrt) potrebujemo podatke o obstoječem stanju in zmogljivosti omrežnih priključnih točk ter podatke o tržnem interesu vseh operaterjev (načrtovani projekti in projekti v izvedbi na podlagi tržnega interesa). Izdelovalec Načrta ni mogel pridobiti podatkov o tem kaj se gradi oz. se bo gradilo. Glede na to, da nas zanima samo celovita informacija, kdaj in kje lahko pričakujemo pokritost s širokopasovnim omrežjem nam javite, kako pridemo do željenih podatkov za celovito pripravo Načrta.

Uvodoma želimo pojasniti, da določba 14. člena veljavnega Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom) ureja vpis komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture v evidenco pri Geodetski upravi Republik Slovenije (GURS) – Zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture (ZKGJI). Skladno s to določbo so v javnem vpogledu na voljo podatki o vrstah in legi omrežij ter podatki o obstoječem stanju in zmogljivosti omrežnih priključnih točk. Podatek o slednjem po ZEKom ni javen, tako da je v ZKGJI le navedba o zmogljivosti omrežne priključne točke, ne pa tudi o tam prisotnih operaterjih elektronskih komunikacij.

Z vidika učinkovitega načrtovanja postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij in čim bolj učinkovite rabe obstoječe infrastrukture, ki je primerna za postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij, je takšna ureditev problematična, kar je bilo prepoznano tudi na nivoju EU. Zato Direktiva 2014/61/EU predpisuje, da se operaterjem elektronskih komunikacij zagotovi možnost dostopa do osnovnih informacij o fizični infrastrukturi, ki je na razpolago na območju postavitve, ki bi morale omogočiti oceno potenciala obstoječe infrastrukture na določenem območju, kakor tudi zmanjšati škodo na kateri koli fizični infrastrukturi.

Problematičnost nejavnih podatkov operaterjev elektronskih komunikacij smo zaznali tudi na Ministrstvu za javno upravo, zato smo v noveli ZEKom-1C, ki je od 21.7.2017 objavljen v Uradnem listu, predlagali določbo, da so podatki o obstoječem stanju in zmogljivosti omrežne priključne točke javni. V noveli ZEKom-1C je prav tako predvideno bolj podrobno vpisovanje podatkov o komunikacijskem omrežju kot je po trenutno veljavnem zakonu, pri čemer imajo operaterji prehodni rok eno leto za noveliranje evidenc v ZKGJI, to je do avgusta 2018.

V zvezi s konkretnimi vprašanji glede priprave Načrta razvoja odprtega širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij pojasnjujemo, da:

- so podatki o vrstah in legi omrežij ter o obstoječem stanju in zmogljivosti omrežnih priključnih točk do nivoja posameznih stavb (sicer pomanjkljivo, ker ni naveden tudi operater) torej o tem, kakšno je trenutno stanje, vpisani v ZKGJI;
- je razkritje podatka o tržnem interesu operaterjev stvar poslovne politike posameznega operaterja, na kar mi nimamo vpliva. Eden od njih je po naših informacijah podatke o tržnem interesu že razkril. Imate pa možnost, da prisotne operaterje povprašate o njihovem tržnem interesu oz. o tem, kdaj lahko občani pričakujejo pokritost s širokopasovnim omrežjem;
- je podatek o belih lisah v zbirni obliki objavljen na spletni strani ministrstva: http://www.mju.gov.si/fileadmin/mju.gov.si/pageuploads/DID/Informacijska_druzba/NGN_2020/1_Obvestilo_splet_bl_NGN2020_081220_P.pdf;
- za objavo pripravljamo podroben spisek belih lis po naslovih gospodinjstev, ki bo javno objavljen, takoj ko bo fiksiran tržni interes investitorjev, kar pričakujemo v kratkem.

Na podlagi navedenega menimo, da boste podatke o belih lisah, ki so vezani na fazo, ki bo financirana s kohezijskimi sredstvi imeli v kratkem na voljo, ostale podatke (o tem kaj trenutno imate) pa boste morali povzeti iz ZKGJI oziroma se lahko obrnete direktno na operaterje. Z uveljavitvijo ZEKom-1C bo uveljavljena javnost evidenc omrežnih priključnih točk, v roku enega leta po uveljavitvi novele ZEKom-1C pa bo uveljavljeno tudi podrobno vpisovanje podatkov o komunikacijskem omrežju v ZKGJI. S tem

bo vsem omogočena seznanitev s stanjem na terenu, tudi z namenom ustrežnejšega načrtovanja komunikacijskih omrežij.

Ali imate na MJU kakšne podatke o pokritosti Slovenije s širokopasovnim internetnim omrežjem, podatke o tem, kje so največje lise in podobno?

Skladno z Načrtom razvoja širokopasovnih omrežij naslednje generacije do leta 2020 (Načrt NGN 2020) je pristojno ministrstvo z namenom določitve belih lis, kjer širokopasovna infrastruktura v zahtevani kakovosti ne obstaja in hkrati ni tržnega interesa za njeno gradnjo, izvedlo testiranje tržnega interesa za gradnjo omrežnih priključnih točk, ki bodo omogočala dostop do interneta s hitrostjo vsaj 100 Mb/s. Analiza podatkov o izkazanem tržnem interesu je pokazala, da je na geografskem segmentu redke in goste poseljenosti v Sloveniji 27.285 gospodinjstev na območju belih lis. Podatki o belih lisah po občinah so na voljo na zbirnem seznamu belih lis v geografskem segmentu goste in redke poseljenosti. Zbirni seznam je objavljen na spletni strani Ministrstva za javno upravo. http://www.mju.gov.si/fileadmin/mju.gov.si/pageuploads/DID/Informacijska_druzba/NGN_2020/1_Obvestilo_splet_bl_NGN2020_081220_P.pdf.

Ali na ministrstvu v prihodnje načrtuje kakšne aktivnosti, s katerimi bi odpravili sive lise širokopasovnega internetnega omrežja na področju Jugovzhodne Slovenije (torej Dolenjske, Bele krajine in Kočevskega)?

Ministrstvo za javno upravo bo skladno z Operativnim programom za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020, v okviru Tematskega cilja 2 - Izboljšanje dostopa do IKT ter njihove uporabe in kakovosti in skladno z Načrtom NGN 2020 ter na podlagi javnega razpisa sofinanciralo gradnjo širokopasovne infrastrukture naslednje generacije na vseh belih lisah. Javni razpis bo pokrival območje celotne Slovenije, kamor spada tudi Jugovzhodna regija oziroma območja Dolenjske, Bele krajine in Kočevskega. Testiranje tržnega interesa je pokazalo, da je na območju Jugovzhodne Slovenije cca 9,075 % vseh belih lis v Sloveniji. Vse relevantne informacije tako v zvezi z javnim razpisom za sofinanciranje gradnje širokopasovne infrastrukture na belih lisah kakor tudi v zvezi z vzpostavljanjem brezžičnih WiFi točk (projekt WiFi4EU) bomo sproti objavljali na spletni strani Ministrstva za javno upravo.

Zakaj nekaterih občin ni na zbirnem seznamu MJU

(http://www.mju.gov.si/fileadmin/mju.gov.si/pageuploads/DID/Informacijska_druzba/NGN_2020/1_Obvestilo_splet_bl_NGN2020_081220_P.pdf)? Ali to pomeni, da v teh občinah ni nobenega gospodinjstva na območju t. i. belih lis, oziroma da imajo vsa gospodinjstva dostop do hitrega interneta?

Na poslani povezavi do spletne strani Ministrstva za javno upravo so v zbirnem seznamu dostopni:

- tako podatki o naseljih, ki so bele lise v geografskih segmentih goste in redke poseljenosti za ciljno hitrost 100 Mb/s, skladno z Načrtom NGN 2020, kakor tudi
- podatki o naseljih, ki so bila skladno z Načrtom NGN 2020, izvzeta iz tokratnega testiranja tržnega interesa iz dveh razlogov:
 - zaradi gostote poseljenosti nad 500 preb./km²,
 - ali so za gradnjo širokopasovnih omrežij že prejela sredstva ESRR in EKSRR.

Dejstvo, da nekaterih občin ni na omenjenem seznamu pomeni, da imajo v tistih občinah operaterji tržni interes za gradnjo infrastrukture v naslednjih treh letih.

Na podlagi proučitve obeh odgovorov, ki ste mi jih poslali, ugotavljam, da država nekega pregleda, koliko gospodinjstev je na območjih, kjer ni hitrega internetnega omrežja, nima. Imam prav? Obstajajo le podatki o gospodinjstvih, za katerega obstaja tržni interes, da se zanje zgradi omenjeno omrežje.

Pristojno ministrstvo je skladno z Načrtom razvoja širokopasovnih omrežij naslednje generacije do leta 2020

(http://www.mju.gov.si/fileadmin/mju.gov.si/pageuploads/DID/Informacijska_druzba/pdf/DSi_Strategija_NGN_2020_20150306.pdf in dopolnjen spisek, kot je razviden iz objave 7.12. 2016 na spletni strani http://www.mju.gov.si/si/delovna_podrocja/informacijska_druzba/digitalna_slovenija_2020/, v nadaljevanju: Načrt NGN 2020) testiralo tržni interes na območju, kot je bilo določeno v Načrtu NGN 2020. Pri tem so bila iz testiranja izvzeta urbana območja z gostoto poseljenosti nad 500 preb./km² in območja, ki so v preteklosti že prejela finančna sredstva kohezijske politike. V postopku testiranja so investitorji v za to namenjeni aplikaciji izrazili tržni interes za gradnjo infrastrukture v naslednjih treh letih. Ministrstvo za javno upravo je analiziralo prejete podatke investitorjev in identificiralo gospodinjstva, ki nimajo hitrega internetnega omrežja sočasno pa investitorji za gradnjo tega nimajo tržnega interesa, to so tkim. bele lise. Ministrstvo za javno upravo ima natančen spisek belih lis po naslovih gospodinjstev in bo javno objavljen takoj po tem, ko bo fiksiran tržni interes investitorjev. Dotlej pa je objavljen zbirni seznam, kot je razvidno iz naših predhodnih odgovorov.

Kaj naj storijo ljudje v vaseh na obali, kjer ni optike oz. kako pridejo do tega postopek. Kaj tisti ki nimajo telefona (univerzalna storitev)?

Ljudje, ki stanujejo v vaseh, bodisi na Obali, ali pa kjerkoli na območju Republike Slovenije in nimajo optike, lahko odigrajo aktivno vlogo pri vzpostavitvi širokopasovne infrastrukture. Res je, da se bo na javni razpis gradnje širokopasovne infrastrukture lahko prijavila lokalna skupnost oz. zainteresirani investitor - operater, vendar bodo vsi, ki živijo na območju gradnje omrežja, lahko pripomogli k postavitvi optimalne trase širokopasovnega omrežja. Npr. prebivalci, ki so lastniki zemljišč na trasi gradnje širokopasovnega omrežja bodo pripomogli k temu z naklonjeno obravnavo predlogov investitorjev oz. s svojim soglasjem za ustanovitev služnosti. S tem bodo investitorjem olajšali in časovno skrajšali vsa pripravljala dela pred dejanskim začetkom gradnje. Pomembno vlogo lahko odigrajo tudi posamezniki, ki so svetniki oz. imajo kakšno drugo funkcijo v lokalni skupnosti, ki bo zainteresirana za gradnjo omrežja. S svojo aktivno vlogo pri podpori gradnje omrežja bodo pripomogli k uresničitvi zastavljenih ciljev lokalne skupnosti, pri prijavi na javni razpis oz. pri sodelovanju z izvajalcem gradnje omrežja. Potrebno je poudariti, da velja vse navedeno tako za gradnjo širokopasovne infrastrukture na območju »belih lis«, kakor tudi na območju, kjer je bil za gradnjo omrežja izražen tržni interes.

Tistim, ki nimajo telefona in bi želeli izkoristiti univerzalno storitev pojasnujemo, da: zakon o elektronskih komunikacijah natančno definira pravice in obveznosti tako končnih uporabnikov elektronskih komunikacij kot tudi operaterjev. Med temi je tudi pravica do univerzalne storitve (t.j. najmanjši nabor storitev določene kakovosti, ki je dostopen vsem končnim uporabnikom v Republiki Sloveniji po dostopni ceni in ne glede na njihovo geografsko lego), ki jo je, glede na trenutno veljavno odločbo Agencije za komunikacijska omrežja in storitve (AKOS) dolžna zagotavljati družba Telekom Slovenije, d. d.. Navedeno torej pomeni, da mora družba Telekom Slovenije, d. d., kot izvajalec univerzalne storitve, vsakomur na razumno zahtevo (to je priključitev na eni lokaciji, kjer končni uporabnik dejansko prebiva ali dejansko opravlja svojo dejavnost in nima možnosti alternativnega dostopa do storitev iz nabora univerzalne storitve po dostopni ceni na trgu) zagotoviti dostop do univerzalne storitve. V kolikor Telekom Slovenije, d.d. ne zagotovi dostopa do univerzalne storitve, lahko končni uporabnik pri AKOS poda predlog za rešitev spora. (če je relevantno, lahko podamo še natančnejše informacije o vložitvi predloga za rešitev spora).

Ali bo kakšen razpis in kako bo potekal, kdo se bo lahko prijavil in na kakšen način, model financiranja?

Javni razpis za sofinanciranje gradnje širokopasovne infrastrukture na belih lisah (kjer za to ni tržnega interesa) je v pripravi. Javni razpis bo pripravljen transparentno, tako da bodo vsi deležniki dobili pravočasno zahtevane informacije ter da se bodo lahko prijavili pod enakimi pogoji. Model financiranja še ni znan.